

רשמה א.ב.

פרוטוקול מספר 43/ד'
מישיבת הוועדה לענייני פנים
שהתקיימה ביום ג', כ"ט בתמוז תשי"ט - 4.8.59
בשעה 08.30

משתתפים:

- י. ריפתין - יו"ר
- ע. איכילוב
- מ. אונא
- ד. בר-רב-הא
- י. בן-אהרון
- ע. דגני
- ר. הקטין
- ח. לנדאו
- מ. סנה
- ח. צדוק
- י. רוקח
- י. שופמן

מזומנים:

- שר הפנים י. בר-יהודה
- מר שבו - מנהל משרד הפנים
- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר חביב - משרד הפנים
- מר גלס - משרד המשפטים

סדר-היום:

- 1) מברק מאיגוד יוצאי צפון-אפריקה;
- 2) סדר הדיונים בענין מעברת עמישב;
- 3) חוק הרשויות המקומיות (הוראות שונות);
- 4) חוק הרשויות המקומיות (היטל סעד ונופש) (המסך).

היו"ר י. ריפתין: אני פותח את הישיבה.

1) מברק מאיגוד יוצאי צפון-אפריקה

היו"ר י. ריפתין: ישיבה זו היא האחרונה של ועדת הפנים בכנסת זו שבה נעסוק בעניני חקיקה. עלי להזכיר לחבריכם שטרם סיימנו את הדיון בחוק היטלי סעד ונופש ובתיקונים 17 ו-18 לפקודת הרשויות המקומיות.

קיבלתי מברק מאיגוד יוצאי צפון-אפריקה בישראל (בלתי תלוי) בו הם כותבים כי הם מזדעזעים נוכח האמצעים האכזריים בהם נקטה המשטרה בדיכוי אחינו מצפון אפריקה, ובייחוד שהשימוש בחיילים דרוזיים וכו'. הפונים מבקשים להעלות את הבעיה של מצב יהודי צפון אפריקה לדיון בכנסת. שמעתי שמברק כזה הגיע לחוגים שונים בכנסת, ובכוונתי לענות לפונים כי העברתי את חכן המברק לוועדת הפנים, וכן אעביר את תכנון לשר המשטרה. אינני חושב להענין ענין זה כסעיף לדיון בוועדה.

ח. לנדאו:

אני מבין שוועדת הפנים לא תספיק עוד לדון בנושא זה, אם כי הנושא בכללו תלוי ועומד. הייתי רוצה רק שנבין כי הבעיה איננה משטרית. לכל אחד יש זכות לקיים אסיפה בכל מקום, וחופש האסיפות חייב להיות מובטח לכל מפלגה. אנו מקיימים אסיפות רבות שבהן עומד מזכיר מועצת הפועלים המקומית לפני הבנין ואומר לאנשים: אל תכנסו - ואילו אנו איננו מבקשים את עזרת המשטרה. ואילו מפא"י, כשנחקלה במצב דומה, הביאה מיד את המשטרה, והכל כבר מתוכנן והשכונה כולה מוקפת, וכך, והופכים את הבעיה לבעיה משטרית.

ח. לנדאו:

למען מנוע דברים חסורים בעתיד, על המפלגות לנהוג בשטח זה במינימום של הזדקקות למסורה.

ולשר המסורה: - אל יערבב את המסורה יתר על המידה בחיים הציבוריים במקום שאין צורך בה, ובפרט במקומות בהם הוא יודע שעצם הופעת המסורה מלבה יצרים. במרכזי פשיעה הוא חייב לשמור על הנפש ועל הרכוש. אבל אני פונה אליו בבקשה שלא ישרת ע"י המסורה עניינים מפלגתיים צרים.

ט. אונא:

מה שנוגע למברק שקרא היו"ר - אני מניח שגם יו"ר ועדת החקירה קיבל אותה, ואני מבקש אפוא לצרף את המברק לחומר הנוגע לעניין שנדון בו בכוא העת, ואז אציע להזמין את שולחי המברק.

י. רוקח:

כל ראשי הסיעות בכנסת קיבלו את המברק, לא רק יו"ר ועדת הפנים. אני מצדי פניתי ליו"ר סיעת מפא"י והבעתי את דעתי כי היתה זו שגיאה לערוך אסיפת-עם בואדי-סאליב, כי במקום שי תבערה - אפשר לחכות עוד קצת. מכל הגליל הובאו שוטרים למקום ערב האסיפה. לא המברק שנתקבל אני מציע אפוא להזמין את ספקח המסורה שיסביר את הפעולה. ג-55 ערכתי אני אסיפה, וזרקו עלי פצצה, ולא היה אף שוטר במקום, ואילו עכשיו באו עשרות שוטרים לקראת האסיפה. כיצד זה הגיעו לשם? אני מבקש שנשמע על כך.

ד. בר-רב-האי:

מתוך ההערות שהושמעו פה אני מניח שחברי הוועדה אינם יודעים בדיוק מה נעשה שם. כי אם ח"כ לנדאו אומר שזכותה הבלתי-מעוררת של כל מפלגה היא לקיים אסיפה - כיצד הוא מתאר לעצמו את הדבר? אילו היתה המסורה אומרת: מה אכפת לי אם מפא"י או "חרות" יק שם אסיפה או לא - היה הרבה יותר גרוע. היא חייבת לשמור על זכויותיהן של כל המפלגות וכל האנשים. בחיפה קיימת התמרדות נגד המסורה על שלא פצלה בימים הראשונים של המהומות. אי-אפשר מצד אחד לטעון שזכותה של כל מפלגה לקיים אסי ומצד שני לא לנקוט בצעדים מסטרתיים כדי לממש זכות זו.

אני הייתי באותה אסיפה, והאיתי: עמדה לפני השער קבוצת אנשים שמנעה כניסה בכוח. המסורה הופיעה רק כשהתחילו ליידות אנבים, ולא לפני כן. לדעתי מגיע ציון לשבח למסורה שידעה גם להשתמש בכוח כשצריך, ו להימנע משימוש בכוח בעת הצורך. האסיפה כשלעצמה עברה בשקט גמור. היו שם 142 איש; ספרתי אותם. אבל האמת היא שלא היו שם אותם האנשים שאליהם כוונה האסיפה יוצאי צפון-אפריקה בואדי-סאליב לא הופיעו, כיוון שעמדו תחת הטרור והלחץ. ואשר ל"מעשי האכזריות של המסורה" - הנשק היה בידי בן-הרוש, והוא שירה. האם אתם חושבים שרק אצוה הדר-הכרמל עומדו ממת האיום הזה, ושאותו איום אינו יכול להגיע לפרברים אחרים בארץ בהם יש בתים יפים עם מדשאות וכו'?

לבעיה הזאת שני אספקטים: מסורתי וסוציאלי. תפקיד של המסורה מוגדר, ועליה לפעול מבחינתה היא בסדר. אני מציע אפוא שיעבור על העניין ולא ניכנס לדיון בו, כיוון שבלאו הכי יש חוקרים רבים מדי בפרשה.

ד. הקטין:

באשר קרה מה שקרה בואדי-סאליב - נחרדנו כולנו, כ הבעיה איננה חדשה ומה שקרה - כולנו חששנו שיקרה. וכשקרה מה שקרה - היה כל סיעה בכנסת בהרגשה שצריך לאגוד בכל האמצעים הקונסטרוקטיביים כדי לתקן את המעוות בקרב אותן שכבות. משום כך גם תמכנו בהצעה שלא לקיים דיון בכנסת על הודעת שר המסורה, אלא אמרנו: יש ועדה החוקרת את העניינים, ואח"כ נראה מה יש לעשות. בין שאר דבריו באותה ישיבה בכנסת פנה שר המסורה אל המפלגות בבקשה שלא לערוך שם אסיפות עד יעבור זעם, ואינני מבינה מדוע מפלגה הסוענת כל הזמן שהיא הנושאת בעול ובונה את המדינה - דוקא היא הפרה את בקשתו המפורשת של השר. יש אומרים שכל העניין אורגן בצורה "מפלגתית", כלל-ארצית, עם המסורה והכל.

אני מציעה אפוא שלא נקיים את הבירור הזה בדרך-אג עלינו לשבת על המדוכה הזאת לאחר שתתקבלנה המסקנות של ועדת החקירה, והמברק יצורף למסקנות.

ע. דגני:

המסורה חייבת לשמור על הסדר, ואין לדבר עליה כאילו הובאה ככוונה ללבות יצרים.

י. שופטן:

בדצמבר יתקיים לידיעת חברי הוועדה איך רואה המשטרה את תפקידה "לשמור על הסדר" במוצאי-שבת היתה לי אסיפה תחת כיפת-השמיים בכפר-ענה. וכדי "לשמור על הסדר" באה ניידת של המשטרה עם מפקד התחנה. כשהתחילה האסיפה והתחלתי לבאום - החל לפתע רעש; נהג הנכונות של המשטרה הפעיל את המנוע. פניתי אליו דרך הרמקול וביקשתי שיפסיק - אך הוא לא רצה. לאחר פניה שניה צדי - הפסיק, אבל בינתיים רצו אליו כמה אנשים שרצו להפסיק אותו בכוח, ורק בקושי הצלתי אותו מידיהם. כלומר: בפרובוקציה של המשטרה כמעט שהגיעו העניינים בכפר-ענה למה שהגיעו בואדי-סאליב. כך מבינה המשטרה את תפקידה של "שמירה על הסדר". ומעניין שמפקד התחנה שהיה במקום לא מצא לנכון אפילו לזוז ממקומו ולגשת אל הנהג ולהשתיק את המנוע. אני קובע שלא חסר הרבה, בגלל "השמירה על הסדר" מצד המשטרה, להתנגשות עם ההמון. משום כך אני מתייחס בחשדנות רבה לכל ההודעות של המשטרה כיצד היא שומרת על הסדר.

היור' י. ריפתין:

כל הדיון הנוצרן פה עתה איננו במסגרת המתאימה. הודעתי לחברים שנתקבל מברק, ובגלל חומרת הנושא העברתי אותו לחברים והודעתי שאני מעביר את העתקו לשר המשטרה. יחד עם זה אמרתי שענין ואדי-סאליב עומד על סדר-יום של הוועדה; סיכפנו שנחזור לדון בבעיה לאחר קבלת המסקנות של ועדת עזיוני.

ח"כ אונא הציע שהמברק יוכנס לתיקים, והוא שומר לעצמו זכות - כשנגיע לדיון - לחזור לבעיה ולבקש הזמנת האנשים. זכות זו שמורה לו. ח"כ רוקח הציע שעוד לפני שנגיע לשלב השני של הבירור - נבקש משר המשטרה אינפורמציה נוספת בדיון.

אני מציע שלא לקבל בשלב זה החלטה בעניין. אני אבוא בדברים עם שר המשטרה. ייתכן שהמשטרה תהיה מעוניינת למסור אינפורמציה זו לוועדה. עכ"פ, אני מציע להשאיר שאלה זו ליור' שיברר זאת עם שר המשטרה.

החלטה:

לקבל את הצעת היור': יור' הוועדה יבוא בדברים עם שר המשטרה.

ח. צדוק: אני מניח שבזה טרם אמרנו שהעניין שהועלה במברק הוא בתחום העניינים שהועברו ע"י הכנסת לוועדה.

2. סדר הדיון בפרשת מעברת עמישב

היור' י. ריפתין:

אתמול התחלנו לדון בבעיה הפרוצידורלית. הכנסת העבירה את השאלה לוועדת העבודה ולוועדת הפנים. בוועדת העבודה התקיים דיון פרוצידורלי שבו בחלקו הדעות: דעה אחת אמרה כי יש לבחור בוועדת משנה משותפת של שתי הוועדות לפי הרכב ועדת העבודה; דעה שניה אמרה שכדאי לדון בשאלה בישיבה משותפת של מליאת שתי הוועדות, שאליה יוזמנו שני השרים הנוגעים בדבר, ולאחר מכן יסוכמו הדעות. לאחר הדיון הפרוצידורלי שהיה לנו אתמול - דיברתי הבורק שוב עם יור' ועדת העבודה, אבל לא הגענו לכלל הסכם. עכ"פ, אני חוזר על הצעתי שלא לבחור בוועדת משנה אלא שוועדת הפנים תשתתף בדיון זה במליאתה. כי הרי המדובר איננו בוועדת חקירה פרלמנטרית, ואני מעמיד את העניין להצבעה.

ח. צדוק:

לדעתי אין ועדת הפנים יכולה להחליט על דרך הדיון שמציע היור'. הכנסת החליטה להעביר את העניין לשתי ועדות. בתקנון יש סעיף 15 המדבר על הצעות חוק, אבל מבחינת העניין הוא זהה למצב הקיים. בסעיף זה כתוב: החליטה הכנסת או ועדת הכנסת על העברת הצעת חוק לשתי ועדות לטיפול משותף - תורכב וועדה מיוחדת ע"י ועדת הכנסת במספר חברים שווה לכל אחת משתי הוועדות. יור' הוועדה המשותפת ייקבע ע"י ועדת הכנסת... סעיף זה בתקנון מחייב אפוא אחת משתיים: או שיהיה הסדר מתואם עם יור' ועדת העבודה, או שוועדת הכנסת תקבע את סדרי הטיפול המשותף של שתי הוועדות.

י. רוקח:

הצעת היור' אומרת למעשה להעביר את העניין לדיון במליאת הכנסת. כי בשתי ועדות יושבים יותר חברים משיושבים בישיבה רגילה של מליאת הכנסת. וכשהכנסת מעבירה עניין כלשהו לשתי ועדות - הכוונה היא לוועדת-משנה משותפת, תוך הסכם בין שתי הוועדות על היחס. משום כך אני מציע לקבל את הצעת ח"כ צדוק.

שר הפנים: הנוהג הוא שאם מורכבת ועדת משנה - משתתפים בה מספר שווה של חברים מכל ועדה, ועל כן מתחילים האחוזים להיפגע. אם אי-אפשר לבוא לכלל הסכם - ברור שבעניינים אלה מכרעת ועדת הכנסת. אני רק מבקש שאם לא נגיע לכלל דיון בעניין זה לפני פגרת הכנסת - תתכנס הוועדה תוך כדי הפגרה לסיים את הדיון.

החלט: להעביר את השאלה הפרוצידורלית להכרעת ועדת הכנסת.

3. חוק הרשויות המקומיות (הוראות שונות)

היו"ר י. ריפתין: בישיבה של אתמול החלטנו להקדיש היום כשעה לדיון בחוק זה, ואח"כ נעבור לחוק היסודי סעד ונופש.

ח. צדוק: אני מציע לפתוח בדיון בחוק לסעיפי 10.

י. שופמן: כיוון שהחוק בא בצורה יוצאת-דופן, שלא השר הממונה על ביצוע החוק הביא אותו לכנסת - אני מבקש לשמוע את דעתו של שר הפנים לפני שניגש לדיון בסעיפי החוק.

אני שואל אפוא את שר הפנים: מה דעתו על הצעת החוק ההופכת לאמיתו של דבר את כל המבנה המוניציפלי שהיה קיים עד כה במדינה?

שר הפנים: אני חושב שאני יכול לומר כאן את דעתי, כיוון שבישיבת הממשלה חודשים רבים לפני ערעורה של הממשלה דרשתי זכות של הופעה בכנסת להסברת עמדתי בעניין זה. אינני יכול עכשיו לומר בדיוק אם הזכות הזאת אמנם ניתנה לי או שהדבר לא הוכרע; עכ"פ לא היתה החלטה האוסרת זאת עלי.

שבית, לא נוח לי לעשות זאת כשהשר המבטא את דעת הממשלה בעניין זה אינו נמצא כאן. לכן הייתי מבקש לאפשר לי לומר את דברי כשיהיה נוכח כאן שר המשפטים.

היו"ר י. ריפתין: ברוב החוקים שבהם אנו דנים, לפני שנכנסים לדיון בסעיפי החוק אנו שומעים גורמים שונים הרוצים להביע את דעתם. ביקשתי מהמוזכרות להתקשר עם שר המשפטים ולברר מדוע לא הגיע, ועד אז הייתי רוצה לעשות הפסקה בנושא זה ולהחזיר את הוועדה לסעיף אחר העומד על סדר-היום: עניין תאונות הדרכים. המסקנה העיקרית של הוועדה בשעתו היתה שהוועדה רשמה לפני את מסקנות ועדת סלומון. אך חברי הוועדה אמרו אז שהם רוצים לראות את הדו"ח של ועדת סלומון. היה מוסכם בין החברים שאין טע בחקירה מקבילה מצדנו. כיוון שהחברים קיבלו בימים האחרונים את הדו"ח של אותה ועדה - אני מבקש שהוועדה תקבל את החלטה פורמלית הסומכת ידיה על הדו"ח של ועדת סלומון. אני מבקש זאת על דעת שרי התחבורה והעבודה.

מר גלס: המקשרתי זה עתה עם משרד המשפטים, ומודיעים לי משם כי שר המשפטים מבקש את סליחת הוועדה, אבל אינו יכול להופיע.

שר הפנים: אם כך - אתחיל את דברי, ואפתח בהערה ששמעתי מפי אחד הנואמים התומך בחוק. שמעתי את ח"כ ספיר בויכוח מעל בימת הכנסת, והוא אמר: כמובן, שינוי יסודי כזה צריך להיעשות באופן יסודי, ואילו ההצעה שהוצעה מלאה לאקוונות וסתירות. אם תתקבל ההצעה כפי שהיא - ייתכן שהמצב יהיה עוד גרוע משהיה. אבל הוא היה בעד העברת הצעת החוק לוועדה, ע"ס שיהיה בטוח שהעניין לא ימחק כליל, כיוון שע"י החלטת הכנסת להעביר זאת לוועדה - מובטח שהדבר לא יימחק ובכנסת הבאה תהא אפשרות להכין את החוק בצורה יותר יסודית. זה היה תוכן דבריו של ח"כ יוסף ספיר.

יש לנו חוק עתיק-יומין של רשויות מקומיות, שיש בכרח לשנותו, ובזה אין שום חילוקי דעות. אני מבין - וזאת היתה טענתי הראשונה בממשלה - שאין יכולים להביא חוק בודד כזה המכניס מהפכה שלמה בסדר החיים המוניציפליים. אפשר להכין חוק חדש שיש בו כמה מהפכות, אבל שכולן הובאו לכלל סידום ותיאום, ואפשר לפזר את החיים המוניציפליים בהתאם. אבל להכניס חוק אחד העשה מהפכה כזאת, ולהסתפק רק בו - הרי זה לא ייתכן. גם אילו תמכתי בדרך הבחירה המוצעת של ראשי הרשויות המקומיות - גם אז הייתי אומר שאסור להביא את החוק בצורתו זו. כי הויכוח בשאלה זו בממשלה התחיל תוך כדי דיון על הצעות שלי על שינוי סדרי הבחירות לרשויות המקומיות, לפיה היסוד לפנקס הבחורים לעיריות יהיה פנקס הבחורים לכנסת. תוך כדי דיון על כך - נולדה ההצעה שלפניכם.

שר הפנים:

מכל זה נובע שגם אילו הייתי בין החסידים הנלהבים של השינוי הזה - הייתי חושב את ההצעה כפי שהוגשה כאן כפוגעת קשות בסדרי עבודתן של הרשויות המקומיות, כיוון שאיננה שלמה ומשאירה שדות-מוקשים ודברים בלתי-ברורים רבים מדי.

נוסף לכך טענתי עוד מספר דברים... ראשית - אם למועצה אין ערך על-יד ראש העיר - צריך להוסיף בחוק שאין בוחרים עוד במועצה, ומבטלים אותה. והרי יש מקומות בהם מסתפקים במושל ללא מועצה. אבל אם יש מועצת עירייה - לא צריך לסלק את הרכבה המפלגתית. ואם היא ממשיכה להיות נבחרת לפי חוק של בחירות יחסיות - צריך שלא יהיה בה דבר הפוגם ביחסיות. ואילו פה יש דבר הפוגם ביחסיות בצורה הברורה ביותר. בניח שראש העיר משתייך למפלגה כלשהי - הרי הוא מתווסף כתוספת לאחת המפלגות, בניגוד לתוצאות הבחירות. ובמקום שיש שני-הכל חסישה או שבעה חברי מועצה - תוספת כזאת יכולה לשנות את כל יחסי הכוחות במועצה. ובהצעת החוק צאמר בפירוש: פשנבחר ראש המועצה - יבוא במניין הקולות של חברי המועצה. אחרת יצא שיהיה חבר אחד פחות במועצה, או שיהיה מספר זוגי של חברי מועצה. גם זאת רשלנות מצד מציעי החוק. ואלה הם הדברים הקטנים, נוסף על התנגדותי לעצם הדרך הזאת של בחירת ראשי עיר.

אומרים שראש עיר כזה יהיה נבחרם של רוב התושבים. אני אומר: רק במקרים נדירים מאוד יהיה הדבר כך, אם כי ייתכן גם מקרה כזה. אבל ברוב המקרים לא ייבחר ראש העיר בבחירות כאלו ע"י 51% של הבוחרים. כי אם אומרים: רק ע"י 51% הוא יכול להיבחר - צריך לתת תשובה לשאלה: ומה אם לא יבחרו 51%? ובמקום כמו ת"א, ר"ג או חיפה, אם יערכו שבע אחרי הבחירות הכלליות בבחירות נוספות - לא ישתתפו בהן בכלל 51% של בעלי זכות הבחירה. וזאת איננה תיאוריה; דבר זה ברור, פרט למקומות קנים שבהם יש התנגשות חריפה ביותר בין המועמדים. מה גם שיהיו כאלה שלא ילכו לבחירות שניות מתוך כוונה, כיוון שמועמדם-הם נכשל ולא יוכל להשתתף עוד בהתחרות. בפעם השניה יוכל אפוא להיבחר אדם ע"י 20% של בעלי זכות הבחירה; ברוב המקרים הוא ייבחר ע"י 25-30% של הבוחרים. ואדם כזה, שנבחר ע"י 25-30% של הבוחרים יהיה המלך בעיר, ואילו אלה שנבחרו ע"י 80% - לא תהיה להם כל השפעה.

אני חייב לקבוע שגם היום, בשיטת הבחירות הקיימת ברשויות המקומיות, יש ראשי-עיר בשורה ארוכה של רשויות מקומיות העושים דברים ללא ידיעת חברי ההנהלה (ועל אחת כמה וכמה ללא ידיעת חברי המועצה) של העיר. דברים הקשורים באחוזים נבדלים מאד של התקציב הם מביאים למועצה לאישור בסיטונות וברגוע האחרון, וגם זה לא תמיד בצורה המאפשרת לדעת את האמת לאמיתה. ברובם הגדול של המקרים אין זו תוצאה של רצון להתעשר על חשבון הציבור, אך הגיעו דברים לידי כך שראשי עיריות טוענים: עדיין אינך יודע מה עוד עשיתי באופן בלתי-חוקי; אם אני יכול לעשות דברים רק באופן בלתי חוקי - יהא כך. אני חושב שבמשך ארבע שנים שינינו מנוגע זה גם שינינו, אבל גם לאחר זאת הדברים הם רק בהתחלה. רק עם הקמת המחלקה לביקורת ולהדרכה במשרד הפנים, במקום שקודם מילא תפקיד זה אדם אחד בלבד, מתחילים העניינים לזוז קצת, ע"י האפשרות של שליחת אנשים שישבו במקום ויבדקו גם אותם דברים שאליהם מובאים אלינו. בביקורת זו אנו מגלים דברים שמועזעים אותנו. מדי שנה בשנה אנו מקבלים דוח של מבקר המדינה, המודיע: ממשיכים לעשות דברים בלתי-חוקיים ואין שמים לב למה שנאמר בדוחות קודמים. עכשיו החלטנו, בישיבה משותפת עם מבקר המדינה, להכביד על נוהגים כאלה ברשויות. אבל את הדוחות של מבקר המדינה אין מראים לחברי ההנהלה, ואפילו לא לכל חברי הקואליציה בעירייה. וכל זה כשראש העיר עדיין אחראי בפני חברי המועצה.

אני מרשה לעצמי לומר דברים אלה כיוון שאני יודע כי ברוב הגדול של הרשויות אין עושים דברים אלה מתוך שאיפות אנוכיות. אבל כזה היה הנוהג בחול בין יהודים, כשידעו שהחוקים של הממשלה המרכזית מכוננים נגד יהודים - ואנו טרם נגמלנו מזה. אנשים שבכל הופעה בואמים על "ממלכתיות" - מוסיפים: אבל לי יש "ממלכה" משלי.

אין דברי אלה מכוננים נגד מפלגות סטוייסמות, כיוון שאפשר למצוא דוגמא לכך מכל המפלגות. זהו האינטרס הכולל, הכלל-ארצי והגדול של הרשויות המקומיות. ולאנשים אלה, אשר עושים דברים כאלה - אם כי מתוך כוונות טובות, כפי שאמרת - אנו באים עתה להוסיף עוד אי-חלול במועצה. "אני ואפסי עוד", "אני והעיר שלי". באחת מהערים הקטנות השקיע ראש העיר 60 אלף לירות בלי המועצה. וטענתו הייתה: הם אינם מבינים אותי. לאחד זאת בא ראש עיר שני, והשקיע "רק" עשרים אלף - וגם הוא באותה טענה.

אילו היה אפוא יסוד לטענה שזה טוב - אפשר היה גם אז לחלום על שיטת... הרשויות המקומיות דאגנה שתקציב

שר הפנים:

גאחת העדים, בה יש ראש עיר סוכסר מאד, אחד מהטובים בארץ, ליש בה הנהלה חשבונית טובה מאד - קרה שלאחד הביקורת שלנו בתגלה שהגרעון שם קטן ברבע מיליון לירות ממה שאמר לנו. ובעיריה שניה, אחת הגדולות והמסודרות בארץ, מתברר שרושמים מצד אחד כהכנסה מה שקבלנים הבטיחו לתת כאשראי קבלני, ומצד שני רושמים כהוצאה אותו הסכום כשטרם התחילו בעבודה וטרם שולמה אף פרנסה על החשבון. וכשמזמינים את הגזבר וטוענים לפניו שדברים כאלה הם דברים פליליים - הוא אומר: זאת טעות, זה לא יקרה שוב.

אני אומר אפוא: במצב כזה אסור לנו לתת לראש העיר יותר מדי אי-תלות, בעיקר כשבכל מקרה של גרעון אין הוא עושה זאת על חשבון העיר אלא על חשבון האוצר. ואם עשרה ראשי-עיר יעשו דברים כאלה - שום אוצה מדינה לא יוכל לשאת בזה. וכל אלה הם דברים הנעשים בונה-פידה, ללא טובת-הנאה אישית.

זה היה הביטוח היסודי שבגללו טענתי כי הצעת החוק אינה טובה, ואפילו אם הושבים שהעקרון טוב - היא באה הרבה לפני זמנה.

עלינו לזכור רק את דבריו של ח"כ רוקח על ועדות בניין ערים ועל הנעשה בהן. אמנם הוא דיבר בהכללה רבה מדי, אבל דבריו לא היו הגזמה אלא פחות מן האמת.

כמוכן, אפשר לשאול: מדוע לא הושבת אותם בבית-סוהר? אני חושב שכאשר גשה מה שנעשה לא ע"י איש בודד ולא להנאה עצמית - לא בית-סוהר הוא התשובה. אולי צריך להעמיץ על זה אותי למשפט, למשפט פוליטי. אבל דעתי היא שתופעות כאלו צריך לעקור לא ע"י בית-סוהר אלא ע"י שלומדים את הבעיה יותר ויותר, תובעים דוחות, ומכריחים אותם ללכת בדרך של תקציב שהוא תקציב ומאזן שהוא מאזן.

בחוק זה יש דברים רבים הטעונים בדיקה ודיון. ייתכן שיש עוד עשרים סעיפים שצריך לשנות בעקבות הצעה זו. עכ"פ, אני חוזר ואומר: גם אילו נתקבל העקרון - לא צריך היה החוק להיות מוגש בצורה שהוגש. יש להגיש את החוק המלא של רשויות מקומיות, עם כל השינויים שצריך לעשות בו, כולל שינוי זה.

ולסיום דברי ברצוני להזמין את חברי הוועדה לישיבה מיוחדת מחר בשעה ששבערב - ישיבה של "שבת אחים גם יחד", לפגישת-פרידה לפני סיום הכנסת השלישית. אשמח מאד אם נוכל לשבת שם ללא ויכוח.

(אח"כ רשם ר.ר.)

היו"ר י. ריפתין:

אני מודה בשם הוועדה להזמנה.

ברשותכם, אני מציע לחזור לחוק היטל סעד

ונופש.

אני מציע לדון בסעיף 1 ו-2 של חוק הרשויות
המקומיות (הוראות שונות).

י. רוקח:

אם תגיעו לכלל דיון בחוק זה, דומני שחוק כזה
צריך להתחיל לא בסעיף 1, אלא לאחר שגומרים
עם כל יתר הסעיפים צריך לבדוק אם אפשר להחליט על סעיף 1.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אחרי ששמענו את דבריו של שר הפנים, שהיו מאל
מאד, אני מציע שבסעיף גם את נציגי חבר
השלטון המקומי בענין זה, כי הם האנשים שמטפלים בענינים מוניציפאליים
יום-יום.

י. שופמן:

ראשית-כל צריך לשמוע את שר המשפטים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אתמול הוסכם בינינו שנקדיש לחוק זה שעה
אחת בישיבה זו ואח"כ נעבור לחוק היטל סעד
ונופש. אני מציע לקבל את הסיכום המעשי הזה ללא שום הנמקות.

היו"ר י. ריפתין:

ברצוני לשאול את היו"ר מתי נמשיך בדיון
בהצעת חוק זו?

ח. צדוק:

אני רק יכול לתאר את המצב כמות שהוא. אני
חושב שהישיבה הזו היא ישיבה ואחרונה של ועדת
הפנים העוסקת בעניני תחיקה. אני חושב שבפגרה תתכנס הוועדה כדי לדון לא
בעניני תחיקה אלא בענינים מסויימים שהוסכם עליהם - ואדי סאליב, מעברת עמיש

היו"ר י. ריפתין:

אלא אם תבוא דרישה מספיק דרוש של חברי ועדה

ח. צדוק:

אני מוכרח לומר את הדברים כפי שהם במציאות.
ברור לי לגמרי שלא נגיע לא לסיום הדיונים
בחוק זה ולא לסיום תיקונים 17 ו-18. השאלה הלא ברורה לי היא: אם נגיע
לסיום הדיון בחוק היטל סעד ונופש. לדעתי, זה תלוי ברצון חברי הוועדה.
אם חברי הוועדה רוצים, נוכל במאמץ מסוים לסיים את הדיון בחוק זה. אולם
אינני רואה לאפשרי שמעייפים אחרים יבואו לגמר דיונים - אם בפרוצדורה זו או
אחרת.

היו"ר י. ריפתין:

גם אני שמעתי בענין רב את דבריו של שר הפנים
ואני מרשה לעצמי להגיד שדברי שר הפנים
היו באום בוויכוח בקריאה הראשונה להצעת החוק. שר הפנים הסביר את
הנימוקים שבגללם הוא שולל את הצעת החוק. אני שמח ששמענו זאת.

ח. צדוק:

יחד עם זה התפקיד שלנו כוועדה אינו
לדון מחדש אם מחייבים או שוללים את הצעת החוק. על כך החליטה הכנסת.
עלינו החובה לדון בסעיפי החוק ולהם אפשר להציע תיקונים ותיקונים שונים.
אולם שאלת חיוב החוק כולו או שלילתו אינה עומדת בפני ועדה זו.

הערה שניה. אני יודע מנסיוני הקצר מאד
בוועדות אחרות שבתקופה שלפני סיום מושב של הכנסת, בעיקר לפני סיום
מושב האחרון, לא רואות הוועדות את עצמן צמודות ללוח זמנים רגיל.
ואני הייתי סבור שהיו ראוועדה, כדי לעשות את רצון הכנסת כפי שבא
לידי ביטוי בסוף הקריאה הראשונה, חייבים לעשות מאמץ של עבודה כדי
להביא את הצעת החוק הזאת לפני הכנסת הזאת כי זה היה רצון הכנסת.
דווקא הצעת חוק זו, שלא כהצעות חוק אחרות, לא הועברה לוועדה מתוך איזון
נימה שלא כל-כך איכפת אם הצעת חוק זו תתקבל בכנסת הזאת או לא, אלא
הרוב שתמך בה רצה לראותה מתקבלת בכנסת זאת.

זה לא מדוייק.

י. שופמן:

ח. צדוק: אני מציע ליו"ר לקיים עוד השבוע ישיבות
נוספות. זה כמובן אינו מובע את המסך

הישיבות גם בפגרה.

היו"ר י. היפתי: אני מרשה לעצמי לומר את הדברים בלי שום
דיפלומטיה. החוק הזה, אם נעבוד בו יום-
יום, הוא מסוג אותם חוקים שהוועדה תשקיע בו מספר חדשים של עבודה. אני
רוצה שתדע זאת. זהו אחד החוקים המסובכים. ברור לי בתכלית הבירור שלא
נסיים אותו.

חוץ מזה אני רוצה להזכיר לכם שנפלה
הכרעה מסויימת - לא להעניק לחוק זה עדיפות בהשוואה לחוקים אחרים.

י. רוקח: אני בכל-זאת מציע להקדיש את הישיבה הזו
לחוק הרשויות המקומיות (הוראות שונות).
אינני יודע מה יהיה אח"כ. אני חושב ששר הפנים היה צריך לשאת את הנאום
הזה בקריאה הראשונה בכנסת. דברי שר הפנים רק חזקו אותי בדעתי שחוק
להחליף את השטה הקיימת בשיטת הבחירות הישירות. אם שר הפנים אמר שראש
העיר "מצפצף" על ההנהלה, מוטב שהוא ייבחר ע"י התושבים באופן ישיר.

שר הפנים י. בר-יהודה: אני פונה לחה"כ צדוק, לחבריו וגם לטר
רוקח: דבר אחד צריך להיות ברור לכם -
אי-אפשר להכין חוק זה עד יום ה' השבוע.

ד. בר-רב-האי: לי זה לא ברור.

שר הפנים י. בר-יהודה: אני מרשה לעצמי לומר שגם לך זה ברור.

לעומת זה את הדיון בחוק היטל סעד ונופש
אפשר לסיים, ואני חושב שיש לי רשות לתבוע מבחינה זו עדיפות בדיון לאותו
חוק שיש עוד אפשרות לגמור אותו עד יום ה' בערב.

ח. לנדאו: אני רוצה ללכת דווקא בעקבותיו של חה"כ צדוק,
בעקבות התביעה שעושה כאילו רושם לגיטימי
לחלוטין, ויכולה להווצר הרגשה שפוגעים בזכותו של מישהו. לא הייתי
רוצה שחברי הוועדה אשר במקרה זה הם במיעוט - ואני יודע מה זה להיות
במצב זה - תהיה להם ההרגשה כאילו מקפחים זכויות המיעוט. אני אלך
בעקבות בקורת המוצא של חה"כ צדוק - רצון הכנסת. אתם צודקים בזה שהכנסת
העבירה אלינו חוק זה ושאינן שום סבה למה לא לדון בו. אולם תסכימו אתי
שמה שהכנסת העבירה אלינו לפני הצעת חוק זו יש לדון בו קודם. דינם
של כל החוקים שהכנסת העבירה אלינו לפני חוק זה - דין קדימה לדיון, אם
יוצאים מנקודת המוצא של כיבוד רצונה של הכנסת.

טענה אחרת של חה"כ צדוק היתה שכאשר עומט
העבודה הוא גדול אין לנהוג בשורת ישיבות רגילה. אני חושב שאיננו נוהגים
בימים האחרונים לפי שורת ישיבות רגילה. נסענו לחיפה, ביום א' ישבנו,
לכן טענה זו שחה"כ צדוק העלה אינה מתאימה למציאות.

היו"ר י. היפתי: הדיון בשאלת סדר העדיפויות התקיים כבר
בוועדה והוועדה החליטה שאין עדיפות לחוק זה.

ח. לנדאו: שמעתי כאילו ברמז: ומה תעשו אם חמשה חברי
ועדה יתבעו ישיבות, שעל פי התקנון הם רשאים
לתבוע? מבחינת התקנון תיתכנה תביעות כאלה, אבל אני מציע שלא להעלות
תביעות כאלה. תכנסו את הוועדה והיא תתפזר כעבור חמש דקות. אני מציע
שלא תעלו על דרך כזאת.

היו"ר י. היפתי: אנחנו חוזרים לאותו ויכוח שערכנו כבר.
הוועדה החליטה שאין לחוק זה עדיפות מיוחדת.
בישיבה הקודמת של הוועדה הוסכם שנקדיש שעה לבירור כללי על חוק זה ויתר
הזמן נקדיש לדיון בחוק היטל סעד ונופש. בהתאם לסיכום זה אנחנו עוברים
עכשיו לחוק הרשויות המקומיות (היטל סעד ונופש).

חוק הרשויות המקומיות (היטל סעד ונופש), תשי"ט-1959

סעיף 18

בסעיף 18 אנחנו מציעים למחוק את הרישא
עד המלה "או".

מר גלאס:

הצעה, כו"ל - נתקבלה

כיוון שיש שנוי בטרמינולוגיה יש לכתוב
כאן "ריבית" במקום "קנס פיגורים".

מר גלאס:

ח. צדוק: למרות הסיכום שנקטבל בדבר "קנס פיגורים"
אני מציע לא לקרוא לזה "ריבית", בסעיף 18,
אלא "קנס פיגורים". אני לא רוצה שנקרא "ריבית" למשהו העולה על 11%.

אני חושב שזה כ צדוק צדוק.

הי"ר י. ריפתין:

סעיף 19

ח. לנדאו: בסעיף זה יש פתח למשהו שבכלל איננו יודע
מה טיבו. יש פה פתח לשיקול דעת שיכול
להיות מנקודת ראות שונה. אני מציע כי סעיף זה ינוסח בצורה ברורה.
אין לומר "שר הפנים ושאי", אלא צריך להיות ברור, על פי קריטריון קבוע
מראש, מה הזכאי ליהנות מהפטור.

קריטריון היא מלה יפה אבל לא הצעה.

הי"ר י. ריפתין:

ש. פרלשטיין: אני מציע למחוק את המלים "מכולן או מקצתן".
אם יש סוג שיש לפטור אותו - את הפטור
צריכים לקבל כולם. זה לא צריך להיות בדיסקרציה של השר לשחרר
חלק מאותו סוג וחלק לא.

י. שופמן: אני מציע הצעה אלטרנטיבית:
או שייקבע ברישאה אלה ואלה פטורים מס, ולהלן
תהיה רשימה מי ומי פטור; אם הצעה זו לא תתקבל אני מציע להקים ועדה
ציבורית אשר תחליט על פטור מס, ולא שר הפנים.

מ. אונא: אני מתייחס למלים "מכולן או מקצתן". עד
כמה שאני מבין מדובר פה על פטור מהוראות
חוק זה ולא על מוסדות שיש לפטור, לכן ההערה של חה"כ פרלשטיין איננה במקומה.
אני גם לא יכול להבין מה פירוש פטור מקצת ההוראות. אני מבין שאם
פטורים מהוראות החוק אז פוטורים מכל ההוראות, אבל איננו יודע איך אפשר
להפריד בין הדברים.

לי נראה שצריכה להיות איזו אינסטנציה שיש
לה דיסקרציה מסוימת, כי גם אם אנחנו קובעים דברים ברורים בכל-זאת
תהיינה בעיות. אני מציע להוסיף לא ועדה ציבורית אלא "באישור ועדת
הכלכלה של הכנסת". אין טעם להקים למטרה זו ועדה ציבורית מיוחדת אשר
תדריך את שר הפנים.

ח. צדוק: אני רוצה לשאול למה מתכוונים כאשר קובעים
שאפשר לפטור מהוראות החוק הזה או חוקי העזר,
מכולן או מקצתן. לפי הנוסח הזה אני רואה אפשרות שפוטורים מהוראות החוק
אבל לא מחוקי העזר ולהיפך. לאיזו סיטואציה הדבר הזה דרוש?

הי"ר י. ריפתין: אם השר יעניק פטורים יכולים להיות אנשים
שיראו עצמם מקופחים בשני מובנים: יכול להיות
איש שיחשוב כי מגיע לו פטור והוא לא קבלו, ויכול להיות שהוא יחשוב
שלא מגיע למי שכן נתנו פטור. אני מבין שחברי הוועדה מעוניינים בכך
שתהיה בחוק הוראה אשר תעניק לאזרחים את ההרגשה שבעניינים אלה לא תהיה
שרירות לב. איננו רואה סיבה מדוע הממשלה, באחת הדרכים שבאות בחשבון,
לא תציע איזו הצעה שעונה לחששות האלה.

ח. צדוק: האם כוונת הנוסח הזה היא שהשר יוכל לתת את הפטור לפי סימני היכר אובייקטיביים, כלליים, או הכוונה היא שיוכל להנתן צו אישי?

היו"ר י. ריפתין: מדוע לא לומר - אני עוד לא מציע זאת - שעל יסוד תקנות שיפרסם שר הפנים רשאית רשות מקומית לפטור; אולם יהיה מוסד של ערר, נניח השר או ועדה בראשות של שופט.

ח. צדוק: אם הכוונה היא שתהיה סמכות לסמן פטור אישי אז יש מקום לאינטנציה של ערעור. אבל אם הכוונה היא לקבוע רק סימני היכר כלליים ואובייקטיביים, אין מק לאינטנציה זו.

ד. בר-רב-האי: עלינו להחליט ראשית אם תהיינה קטגוריות פטורות או לא. אם כן - מה הן הקטגוריות אולם גם אם יש קטלוג של קטגוריות פטורות מישהו צריך להכריע אם מוסד מסויים בכלל בקטגוריה זו או לא בכלל. השאלה היא: מי צריך להחליט על-אינני רואה שום יסוד להביא שאלה זו להכרעה בפני שר הפנים. אני חושב שבענין זה עלינו לסמוך על הרשויות המקומיות, שהן תחלטה מי יהיה פטור ומי לא. עם זאת לאזרח תמיד יש אפשרות לפנות לבג"ץ אם הוא חושב שקופ

מר רוטנברג: קודם אני רוצה להפנות את תשומת-לב חברי הוועדה כי לפי החוק הקיים בסמכותו של ש הפנים לפטור את מי שהוא רוצה מתשלום היטל סעד. שר הפנים השתמש בסמך זו כדי לפטור מהיטל זה משרתי צה"ל. כמו כן הוא שיחרר מהיטל זה את התיירים, לפי החלטת הממשלה. והוא הדין בקשר לנציגים הדיפלומטיים. ב שיש ארץ המעניקה לנציגיו שיחרור גם אנחנו משחררים את נציגיה מהיטל כל הפטורים האלה הם פטורים אינדיבידואליים.

לא הייתי מתנגד להעביר פסקות (1)-(4) ב 19 לדיסקרציה של הרשויות המקומיות. בסעיף 20 כתבנו שרשות מקומית יכ לפטור את כל אלה שהם מנויים בסעיף 19 לפי החלטה שלה.

י. שופמן: אין שום מקום לערעור. אין אנחנו אומרים שהמוסד פטור אלא השר רשאי לפטור. אם אומרים שאת המוסדות האלה צריך לפטור זה לא אומר שכולם צריך לפטור.

מר רוטנברג: זאת אנחנו רוצים למנוע. בין המוסדות האלה יש שונים רב. יש מוסד, למשל, שקורא לעצמו בית החלמה אבל הוא למ פנטיון עם כל מיני דברים של לוקסוס.

ד. בר-רב-האי: אם דיפלומט נכנס למסעדה הוא צריך להציג את-עצמו בתור נציג מדינה זרה כדי לקבל א הפטור?

מר רוטנברג: כן, אחרת הוא משלם את ההיטל.

מר גלאס: בחוק הקיים סמכויות השר הרבה יותר רחבות כאן אנחנו מצמצמים אותן, ומאפשרים לרשות מקומית להוסיף פטורים לפי יזמתה. אין ספק שהפטור יכול להיות גם כללי וגם אינדיבידואלי.

מה שנוגע לקיפוח אפשרי, נדמה לי שאם רשן מקומית תשרב לתת את הפטור היא תהיה חייבת לנמק את הסירוב ומנימוקים א צריכה להשתקף איזו שהיא מדיניות. אחרת אפשר לפנות לבג"ץ.

ש. פרלשטיין: לא הייתי רוצה שכל רשות מקומית תוכל להח על פטור שלא על יסוד הנחיות כלליות.

כי כך נגיע למצב שבשתי ושידור מקומיות סמכות יהיה מצב שונה לגבי מוסדות פטורים. כל אזרח צריך לדעת שאם הוא בא לאיזה מוסד, בכל מקום שהוא בארץ, הוא חייב או הוא פטור מהיטל זה.

לא נראית לי האפשרות לתת פטורים אינדיבידואליים

אלא רק לסוגים.

מאחר שהתיירים פטורים מהיטל זה ואנחנו מעונינים שהפטור הזה יהיה קיים גם בעתיד, אינני חושב שפטור מסוג זה יכול להיות ניתן לביטול. פטורים כלליים כאלה צריכים להקבע בגוף החוק.

הוא הדין בחיילי צה"ל.

ד. בר-רב-האי:

ה. צדוק:
הייתי רוצה שהסמכות תהיה למתן פטורים לסוגים ולא אינדיבידואליים. אני גם בדעה שסמכות זו צריכה להיות נתונה גם בידי שר הפנים וגם בידי הרשות המקומית. בקטלוג הזה יהיו סוגים שמתן הפטור מתחייב משיקול ארצי כולל, כגון פטור לנציגים דיפלומטיים שאי-אפשר להשאירו לדיסקרציה של הרשות המקומית. אולם נוסף לסוגים אלה יהיו סוגים שיהיו לדיסקרציה הבלעדית של הרשות המקומית. אם נוכל ללכת בדרך זו של אי-מתן פטור אינדיבידואלי אלא לסוגים בלבד, נדמה לי שזה נוטל את הצורך בהקמת אינסטנציה של ערעור.

אני מבין שישנה הסכמה לבטל את האפשרות של מתן פטור אינדיבידואלי.

היו"ר י. ריפתי:

כעת מתעוררת השאלה שהקטלוג של סוגי המוסדות יהיה קבוע בגוף החוק או שנאמר באופן כללי שרשות מקומית יכולה, במסגרת התקנות שיחפרסמו, לשחרר סוגים מסויימים, נוסף לפטורים שנוגעים לסוגים ארציים כלליים.

אני חושב ששניים-שלושה סוגים החוק מוכרח להזכיר: נציגי מדינות זרות, תיירים, משרתי צה"ל

ש. פרלשטיין:

אני מציע שלא יהיה שום קטלוג.

היו"ר י. ריפתי:

ז.א. ששר הפנים יהיה רשאי לקבוע בתקנות כל הסוגים שהוא ימצא לנכון.

י. שופמן:

אני חושב שזה יותר טוב מאשר להשאיר בחוק קטלוג לא ברור.

היו"ר י. ריפתי:

נוסף לזה צריך להיות ברור שהשר יהיה רשאי לשחרר בצו סוגים כלל-ארציים - פטור שלא יהיה טעון אישורה של הרשות המקומית.

ש. פרלשטיין:

אני מציע שלרשויות המקומיות לא תהיינה כל סמכויות פרט לסמכות לפעול לפי הנחיות שר הפנים. לא יתכן שהשר יקבע מסגרת או קטלוג של מוסדות שאפשר לפטור אותם ואח"כ רשות מקומית אחת תפטור ושניה - לא. אני מציע שהנחיות שר הפנים תחייבנה את כל הרשויות המקומיות.

אם יוחלט על מחיקת הקטלוג לפחות שלושה סוגים צריכים להשאר בגוף החוק: דיפלומטים, תיירים וחיילי צה"ל.

היו"ר י. ריפתי:

אני מבין שדעת הרוב היא בעד מחיקת הקטלוג בתנאי שלא יהיה כתוב כי השר רשאי לפטור "אנשים" אלא "סוגי אנשים". אם הממשלה מודיעה שהמדיניות שלה היא שיחרור דיפלומטים, תיירים ומשרתי צה"ל - מדוע צריך לכתוב זאת בחוק?

אני מציע שהיו"ר יודיע זאת מעל במת הכנסת בהביאו חוק זה.

ה. לנדאו:

כאשר הממשלה מודיע שסוגים אלו פטורים אני חושב שזה מספיק.

היו"ר י. ריפתי:

הוחלט למחוק סעיף 20סעיף 22ה. לנדאו:

אני חושב שסעיף זה אינו במקומו. או שיש פה הפליה או אולי שיש פה משום אפשרות של פגיעה במקום שיש בו מטרות של סעד אין ספק שההכנסה מהסעיף הזה צריכה להיות בשביל מקבלי סעד. זו הייתה כוונת המחוקק. מבחינה עקרונית אני התנגדתי לדבר זה, כי סבור הייתי שזו חובה ממלכתית, אבל משנתקבל העקרון ההגיון מחייב שהכספים יוקדשו רק למטרה זו. כי מה יקרה? יש מקום בהם אין בעיה של סעד. נניח שבגבעת ברנר אין שום בעיות של סעד, אבל למדינה בתור מדינה יש בעיות סעד, ואם ההיטל הזה הוא היטל סעד הוא צריך להיות מוקדש רק למטרה זו. עיר כמו צפת, שיש לה בעיה של סעד, אינה יכולה להשתמש בכספים אלה לשם שיפור המקום. במידה והכספים האלה ייגבו במקומות בהם אין מטרות סעד אני מציע להעבירם לקופה מרכזית שגם היה תהיה יעודה למטרות של סעד.

ד. בר-רב-האי:

אני מציע למחוק את המלים "או לפיתוח מקומו" נופש בתחומיה ולהחזקתם".

ה. צדוק:

אני תומך בסעיף כמו שהוא. אני מציע לא לערבב את הקופה של הרשות המקומית אם קופה כללית. ההיטל הזה הוא לטובת הרשות המקומית. הכספים הדרושים לצרכי סעד כלל-ארציים נקגבים ע"י מסים ממלכתיים ולא מקומיים. המסים הלוקאליים צריכים להשאר בקופת המקום.

אני רואה בארץ שורה של מקומות שבהם יש צורך בהשקעה כספית לשם פיתוחם כמקומות נופש. הכספים האלה נגבים מהאנשים הבאים לשם נופש. ואמנם החוק קובע שהמטרה הראשונה היא חמיכה בנזקקי סעד, אבל אינני רואה סבה מדוע לא נראה כאלטרנטיבה את פיתוח המקום כמקום נופש, כי זה בטופו של דבר יגביר את ההכנסה מהנופשים.

היו"ר י. ריפתין:

אני מצטרף לאותם חברי האומרים שיש למחוק את הסייפא של הסעיף. פיתוח מקומות נופש ותמיכה בנזקקי סעד הם שני דברים שונים שאי-אפשר לכרוך אותם ביחד.

השאלה השניה היא לאן יועברו הכספים ממקומו בהם אין מטרות של סעד. יחכן שיש להעבירם למועצה האזורית.

אני מסכים לגישה שלך. אולם אם גם למועצה האזורית אין מטרות של סעד - אז הכספים

ה. לנדאו:

יועברו לקופה כללית.

אין מועצה אזורית שאין לה בעיות של סעד.

ד. בר-רב-האי:

אני רוצה להעלות הצעה: הרשות המקומית חייבו להקדיש את היטל הסעד למטרות סעד בתחומיה, אך רשאי שר הפנים, במקומות נופש שהכריז עליהם, להרשות שימוש בחלק מכספי ההיטל למטרות פיתוח מקומות נופש בתחומיה.

ה. צדוק:מר רוטנברג:

אינני חושב שיש לוועדה אפשרות לשנות את החוק שהוצעב אליה בתור חוק "היטל סעד ונופש לחוק "היטל סעד" בלבד, כפי שאי-אפשר להגיש הסתייגות המבטלת את החוק. זה בניגוד לתקנון. זאת מבחינה פורמאלית.

אני חושב שזה"כ לנדאו שעה כאשר הביא כדוגמה עיר כמו צפת. צפת חיה על קיט ואותם מקרים סוציאליים בצפת מעונינים בפיתוח הקיט. אבל אותם תושבים של צפת אינם יכולים לפתח את צפת כמקום קיט, לא יכולים להחזיק, למשל, את הגן במצודה על חשבונם. כל הנופשים שבאים לצפת משלמים היטל סעד ונופס רק בשביל ההחזקה הזאת. אין לשכוח שהממשלה מממנת את צרכי הסעד בצפת ב-90%.

ניקח מקום כשבי ציון. בשבי ציון אין אף מקרה סעד אחד. תושבי המקום שמעונינים בקיט פיתחו את שפת הים, נטעו גינות - הכל מההכנסות של היטל זה. אני לא מעונין שיעשו זאת בצורה לא ליגאלית. אי-אפשר לומר שתל-אביב שהולך לשבי ציון אחראי בשביל מקרי הסעד במקום. אפשר לומר שאם תל-אביב נכנס למסעדה בתל-אביב ומשלם היטל סעד הוא עושה זאת מתוך אחרי ות למקרי הסעד בתל-אביב.

אני מציע לקבל הצעת זה"כ צודק.

היו"ר י. ריפתין: אני רוצה להודיע לנציגי הממשלה ששאלה זו הועלתה בוויכוח בקריאה הראשונה של החוק. חברי הכנסת דיברו על-כך והיה ברור ששאלה זו תתעורר בוועדה.
מר רוטנברג: הכנסת לא החזירה את החוק לממשלה.

ה צ ב ע ה

הוחלט למחוק את המלים "או לפיתוח מקומות נופש בתחומיה ולהחזקתם".

מר רוטנברג: שר הפנים יסתייג ויציע את הנוסחה של זה"כ צודק.

סעיף 23 - אין הערות

סעיף 24

ח. צדוק: נדמה לי שיכול להווצר מצב שבעת ובעונה אחת יהיו שני חוקי עזר.

מר רוטנברג: אז נבטל את חוק העזר הקודם.

סעיף 25 - אין הערות.

מר גלאס: ברצוני לחזור למספר סעיפים שהחלטות לגביהם אינן ברורות די צרכן.

לגבי הרכב ועדת הערר נאמר שאחד מחברי הוועדה לפחות לא יהיה חבר המועצה. נאמר לי שאמנם דבר זה אינו משקתף בפרוטוקול במפורש, אבל הכוונה היתה שגם כאן יהיה נציג של אחד המוסדות.

היו"ר י. ריפתין: נתקבלה החלטה מפורשת שבאינטנציה הראשונה יובטח שאחד משלושת החברים יהיה נציג הסקטור המעוניין. לגבי ועדת הערר החלטה כזו לא נתקבלה. עם זאת אינני מתנגד לקבל החלטה כזו.

מר רוטנברג: הממשלה אינה מתנגדת.

הוחלט כנ"ל

לא ברור לי אם לגבי סעיף 15 יש שתי
גרסאות או הסתייגות.

מר גלאס:

אח"כ כולם התאחדו סביב ההצעה שיכול להיות
ערעור רק לפני בית-המשפט המחוזי.

מר רוטנברג:

הוחלט שהערעור לפני בית-המשפט המחוזי הוא טופי

מר גלאס:
יש עוד שאלה: האם לא נוכל לקבוע בחוק את
המועד להגשת הערעור? אין לדבר זה חשיבות
עליונה, אבל אני מעוניין לכתוב שהערעור יוגש תוך 30 יום. אני מציע
לקבל את הפסקה הבאה: "הערעור יוגש לא יאוחר מהיום השלושים לאחר היום שבו
נמסרה למערער הודעה על החלטת ועדת הערר."

הפסקה הנ"ל נתקבלה

אני מציע שחה"כ בר-רב-האי יביא את החוק
לכנסת בשם הוועדה.

הינ"ר י. ריפתיין:

מסכים.

ד. בר-רב-האי:

הישיבה ננעלה בשעה 11.30.